



Referat, Kompetanseforum Arktis, Harstad 3. - 4. sept. 2024

Møtet startet med middag på kvelden 3. sept. Den 4. sept. ble brukt til orienteringer, diskusjon og besøk på Fagskolen i Nord.

Agenda 3. sept.

- KL. 08.30 Sak 17/24 Godkjenning av referat fra 22. mai 2024
- KL. 08.40 Sak 18/24 Orienteringssak: Troms og Finnmarks bruk av 553.60-midler til komp. og arbeidskraft v/Ida Huru & Ole-Martin Linaker
- KL. 09.00 Sak 19/24 Orienteringssak: Kompetanseforbundets kompetansebarometer v/Kent Gudmundsen
- KL. 09.40 Sak 20/24 Presentasjon av planene om ny videregående skole i Harstad sentrum v/prosjektrector Sylvi Berg
- KL. 10.20 Sak 21/24 Orienteringssak: Regionale kompetanseindikatorer (Utdanning.no) v/Berit Kvaløy, Innlandet fylkeskommune
- KL. 11.00 Sak 22/24 Orienteringssak: UiTs Råd for samarbeid med arbeidslivet; reetablering av rådet og arbeidet så langt v/Eirik Lind
- KL. 11.40 Pause
- KL. 12.00 Transport til Fagskolen i Nord, avd. for verkstedtekniske fag
- KL. 12.15 Besøk og lunsj på Fagskolen i Nord, avd. for verkstedtekniske fag
- KL. 13.45 Transport til sentrum
- KL. 14.10 Sak 23/24 Orienteringssak: Kompetanseprosjekter i regi av Harstad kommune og YVIA, i samarbeid med Hålogalandrådet: Fagarbeiderløft og kompetansehevingsarbeid v/Elisabeth Mortensen, kommunalsjef, Harstad kommune
Helse i lære v/Hilde Lilleng, daglig leder, Yvia
- KL. 15.00 Eventuelt/oppsummering/avslutning
- KL. 15.30 Møteslutt

Deltagelse

Susanne Lupton, Voksenopplæring, karriere og integrering (VKI), Finnmark fylkeskommune
Ida Huru, VKI, Finnmark fylkeskommune
Ole-Martin Linaker, Kompetanseetaten, Troms fylkeskommune
Keilin Dahlmo, Kompetanseetaten, Troms fylkeskommune
Stein Kristiansen, LO Troms og Finnmark
Kent Gudmundsen, Kompetanseforbundet
Østen Mortvedt, Fagskolen i Nord
Åge Lien, Fagskolen i Finnmark
Sigrid Ina Simonsen, NHO Arktis
Håkon Waaler, Næring, Troms fylkeskommune
Bianca Johansen, KS

Gjester

Sylvi Berg, Stanges Rå vgs
Berit Kvaløy, Innlandet fylkeskommune (Teams)
Eirik Lind, Råd for samarbeid med arbeidslivet/UiT (Teams)
Hilde Lilleng, YVIA
Elisabeth Mortensen, Harstad kommune

Frafall

Hilde Bersvendsen, Næring, Finnmark fylkeskommune

Anne Marie Gaino, Samisk Høgskole

Renate Gaare, Kompetanseetaten, Troms fylkeskommune

Kristine Nordal, Næring, Troms fylkeskommune – Håkon Waaler deltok som stedfortreder

Bente Larssen, KS Nord-Norge – Bianca Johansen deltok som stedfortreder

Sigurd Langseth, UiT

Kathrine Tveiterås, UiT

Margunn Blix, Opplæring, Finnmark fylkeskommune

Stein Windfeldt, EBA/NHO Arktis

Kristin Røymo, NAV Troms og Finnmark

Bente Ødegård, NAV Troms og Finnmark

Sak 17/24 Godkjenning av referat fra 22. mai 2024

Vedtak: Referat godkjent.

Angående vedtak i sak 13/24, og KFAs uttalelse om Moen vgs, ønsket Fagskolen i Finnmark v/styreleder Åge Lien, følgende protokollført: «Fagskolen i Finnmark forholder seg til kompetanseforumet som et administrativt og faglig koordinerende og rådgivende organ, og vil ikke stille seg bak noe politisk budskap som forumet måtte ønske å gi.»

Sak 18/24 Orientering: Troms og Finnmarks bruk av 553.60-midler til komp. og arbeidskraft

Formål med 553.60-midlene er å:

- Styrke samsvaret mellom tilbud av og etterspørsel etter utdanning og kompetanse.
- Mobilisere til utdanning og kompetanseheving.
- Legge til rette for desentrale tilbud.
- Kvalifisere flere til utdanning og arbeid, i tråd med etterspørselen etter arbeidskraft.

Ida Huru orienterte om Finnmarks bruk av midlene, totalt kr 5 243 000,-:

- Uniq – ditt studiesenter har fått 1 mill. kr til drift i 2025.
- Kr 750 000,- er gitt til de to studiesentrene i Finnmark, for at de skal jobbe for prekvalifisering til sykepleie, grunnskolelærere og ingeniørutdanninger.
- Kr 750 000,- er gitt til utvikling og videreføring av prosjektet «Trainee Finnmark».
- Kr 343 000,- er gitt til «Arbeidstrening for flyktninger» i regi av studiesentrene.
- 2,4 mill. kr skal lyses ut til kompetanse-, og integreringstiltak for arbeidsinnvandrere og/eller høyt utdannede flyktninger

Ole-Martin Linaker orienterte om Troms sin bruk av midlene, i underkant av 5 mill. kr:

Troms har ikke fått effektuert midlene og er ennå i prosess med saksbehandling, men planen er at midlene skal gå til videreføring/utvidelse av «Fagarbeiderløftet helsefag», som går ut på at kommuneansatte uten fagbrev får formalisert sin kompetanse. I tillegg vil Troms prioritere prekvalifisering av lærere og sykepleiere, men med de nye reglene (om kravfritak for disse studentene) er dette noe usikkert.

Sak 19/24 Orientering: Kompetanseforbundets kompetansebarometer

Kent Gudmundsen la frem Kompetansepasset, en ny rapport med fokus på tillitsvalgtes syn på kompetanseutvikling på arbeidsplassen. Rapporten er utarbeidet av Fafo og Kompetanseforbundet har samarbeidet med hovedsammenslutningene om prosjektet (LO, Akademikerne, Unio, YS, NITO og Norges farmaceutiske forening). Målet med rapporten er å avdekke interesse for kompetanseheving, hvordan det tilrettelegges for kompetansepåfyll på arbeidsplassen, kompetansebehov sett fra tillitsvalgtes ståsted, kompetansebehovskartlegging, mm.

- Over 5000 tillitsvalgte har svart på undersøkelsen.
- Rapporten viser at det er ganske stor interesse for etterutdanning, både på og utenfor arbeidsplassen. (Dette stemmer ikke helt overens med YS sin undersøkelse som viser at interessen for kompetanse er dalende).
- 1 av 5 mener kompetansemangel er et problem.
- 3 av 10 sier det gjøres lite for å tilrettelegge for kompetanseutvikling.
- 50% opplever at nyansettelser prioriteres framfor intern kompetanseutvikling.
- Barrierer for deltagelse i kompetanseutvikling: Tid er viktigst, frikjøp fra arb.giver, samt penger og praktisk tilrettelegging. Personlige hindringer og forhold på tilbudssida er ikke de største hindrene.
- Jo større behov, desto vanskeligere å få tid til kompetanseheving.
- Tillitsvalgte er lite involvert i kompetansespørsmål på arbeidsplassen.
- Barrierer etter hovedsammenslutning: Arbeidspress like viktig uansett hovedsammenslutning. Mangel på økonomisk støtte likeså. Lav interesse blant ansatte er viktigere i LO og til dels YS. Mangel på praktisk tilrettelegging er noe viktigere i LO og YS og til dels Unio.

Sak 20/24 Presentasjon av planene om ny videregående skole i Harstad sentrum

Prosjektrector for den nye videregående skolen i Harstad, Sylvi Berg, fortalte om planarbeidet med ny videregående skole. Med sin beliggenhet midt i Harstad sentrum vil de blant annet fokusere på samarbeid mellom skole og lokalt samfunns- og arbeidsliv.

- 1,250 mrd. kr i budsjett. Areal på 20 000 kvadratmeter. Bygg på 7 etasjer. Ferdig høsten 2029.
- Skolen vil bygges jamfør krav som gir Norges fremste miljøsertifisering for bygg.
- Ca. 900 elever på dagens tre videregående skoler skal inn i den nye skolen, som bygges for å kunne ta imot opptil 1200 elever.
- Med tre skolesteder som samles (Heggen, Stanges og Rå) vil kulturbygging bli viktig. Rå skal fysisk beholdes, men det skal bygges en felles identitet. Ny skole – større mangfold.
- Fleksible opplæringsmodeller – i tett samarbeid med næringslivet/bedrifter. Dialog bedrift – skole viktig. Sikre både bredde og spesialisering.

Sak 21/24 Orientering: Regionale kompetanseindikatorer (Utdanning.no)

Berit Kvaløy fra Innlandet fylkeskommune presenterte de nye regionale kompetanseindikatorene som HK-dir. har utviklet i samarbeid med fylkene.

Bakgrunn: En av tre søyler i regional kompetansepolitikk er et oppdatert kunnskapsgrunnlag (i tillegg til en regional plan/strategi og et regionalt kompetanseforum).

Målgruppe: De regionale kompetanseforumene og andre kompetanseaktører, samt sentrale myndigheter.

Mål: Utvikle et sett med indikatorer som kan beskrive tilstanden i det enkelte fylke og gi en samlet oversikt, samt gi kunnskap om arbeidslivets kompetansebehov og kompetansen i den tilgjengelige arbeidsstyrken i regionen.

De regionale kompetanseindikatorerne finner man på Utdanning.no: <https://utdanning.no/rki>
Siden er organisert i fem tema: Arbeidsstyrken, arbeidsmarked, tilgang på formell kompetanse, behov for mer etter- og videreutdanning & svak tilknytning til arbeidslivet. Det er et analyse-verktøy med mange muligheter og mye data, lett tilgjengelig.

De regionale kompetanseindikatorerne kan for eksempel brukes til kunnskapsgrunnlag for prosjekter, presentasjoner, workshops, forskningsrapporter, skole- og tilbudsstruktur, mm.

Sak 22/24 Orientering: UiTs RSA; reetablering av rådet og arbeidet så langt

Erik Lind fra UiT/RSA (Råd for samarbeid med arbeidslivet) orienterte om RSAs arbeid.

UiT har flere samarbeidsarenaer, på ulike nivåer, og RSA er en av flere arenaer for samarbeid med arbeidslivet. I 2011 ble RSA en lovpålagt oppgave for universiteter og høyskoler.

Hensikten er at samarbeidet mellom utdanning og arbeidsliv skal bli mer strukturert og bedre forankret i institusjonenes planer og strategier. Det er stor variasjon i hvordan RSAene er organisert. UiT har forsøkt ulike varianter, bl.a en versjon med to tematiske RSAer, som siste modell. Dette fungerte ikke så bra, og RSA ble reetablert og fikk nytt mandat våren 2023. Dagens organisering er et to-delt RSA som ledes av prorektor for utdanning, Kathrine Tveiterås.

1. RSA

Få medlemmer (LO, NHO, KS og studentrepresentant).

Overordnet og strategisk.

Rådgivende organ for rektoratet.

Nasjonalt og regionalt perspektiv.

2. Utvidet RSA

RSA-medlemmene pluss styrelederne ved alle fakultetene (eksterne).

Skape kobling mellom det strategiske og det operative nivået.

Styrelederne har styringsansvar på fakultetene og samtidig innsikt i arbeidslivet utenfor UiT.

Saker:

- Studieporteføljesaken:

- Ta ned aktivitet (UiTs portefølje er for stor for studentmassen).
- Fremtidskompetanser (emnepakker og mikroemner, masteremne i bærekkr. innovasjon).

- Orienteringssak: Kunstig intelligens.

- Innspill til ny studentrekrutteringsstrategi.

- Praksis; ønske om mer praksis for studentene – krevende med vår geografi.

- Kortmøter ved fremleggelse av aktuelle meldinger (Utsynsmeldinga & Profesjonsfagmeldinga).

Utvidet RSA har som mål å møtes en gang årlig, men har ennå ikke hatt sitt første møte.

Erfaringer så langt, slik UiT ser det:

- Bra å få et «utenfrablikk» på egen virksomhet.
- Deltagerne i rådet representerer store organisasjoner – det krever kontinuitet og tid for at RSA skal fungere optimalt.

- Drakamp mellom det strategiske og det operasjonelle; fare for at RSA blir lite konkret og håndfast – UiT er en treg organisasjon.
- Hvordan møte arbeidslivets fremtidige kompetansebehov med de rammene vi har?

Kommentarer/innspill/spørsmål

Hvordan kan KFA og RSA komplementere hverandre, samarbeide og utnytte ressursene bedre?

Noen av deltagerne i RSA sitter også i KFA.

Kan vi bli enige om noen saker som kan spilles inn nasjonalt?

Det viktigste er at vi deler informasjon med hverandre: Hva gjøres? Hva prioriteres?

Sak 23/24 Kompetanseprosjekter i regi av Harstad kommune og YVIA, i samarbeid med Hålogalandsrådet

Hålogalandsrådet (interkommunalt politisk råd) består av kommunene Harstad, Evenes, Tjelsund, Narvik, Ibestad, Gratangen, Kvæfjord og Lødingen.

Elisabeth Mortensen, kommunalsjef i Harstad kommune, presenterte prosjektet «Fagarbeiderløftet», som er et prosjekt initiert av Hålogalandsrådet. Prosjektet er en mulighet for ansatte i kommunen(e) til å ta fagbrev mens de står i jobb, med særskilt oppfølging fra Troms fylkeskommunen og Harstad kommune.

Opplæringen er modul/samlingsbasert. Ansatte får fri med lønn for å delta på samlinger. Ingen bindingstid. Prosjektet hadde 45 kandidater i først kull. I løpet av 1 ½ år er 80 kandidater i gang. Prosjektet er forankret i alle kommunene. Kommunene har ikke hatt store utgifter.

De første kandidatene var ferdige etter 6 måneder – for mange var veien til fagbrev, og dermed høyere lønn og fast stilling, kort. Veldig positive erfaringer; samlingsbasert opplegg gir fellesskapsfølelse og kommunenes vilje til å prioritere kompetanseheving øker. Et vinn-vinn-prosjekt på alle måter. Samarbeidet med Troms fylkeskommune har vært meget godt og fylkeskommunen er viktig for prosjektet og dets suksess. Fagarbeiderløftet er nå implementert, og arbeidet fortsetter. Videre planer: 2023-2025: Helsefagarbeider. 2024-2025: Renholdsoperatør.

Hilde Lilleng, daglig leder i YVIA (opplæringskontor), presenterte prosjektet «Helse i lære», hvor Hålogalandsrådet er en av flere samarbeidspartnere. Prosjektet kom som en konsekvens av et karriereveiledningsprosjekt («Karrierevalg i lære») for lærlinger. Her så man behov for en annen vinkling på læretiden med bl.a mer bedriftssamarbeid, holdningsendringer/tilpasning til dagens unge, sosial utjevning og kondisjonshelhet (jobb, lære, sosialt).

YVIA-modellen skal styrke overgangen mellom grunnskole, videregående skole og læretid i bedrift:

- Utvikle og teste ut bo-utveksling.
- Digital plattform for praksisplasser i alle ledd av utdanningen (praksistalt.no).
- Prøve ut «Før-i-Lære» oppdrag; sommerjobb (kombinere sommerjobb med å øve på å bo for seg selv).
- Morgendagens arbeidstakere har andre krav og forventninger.
- Å lykkes med ungdommene er rekruttering.
- Ungdom i god praksis blir gode ambassadører.
- Styrker bedriftens omdømme.

Eventuelt/oppsummering/avslutning

Ingen saker til eventuelt, men tre innspill til neste møte:

- Kompetanseforbundet samarbeider med NHO, KS, Fagforbundet og NITO om et prosjekt som ser på etterutdanning og innføring av kompetanseattester. Hvordan kan KFA bidra i dette arbeidet?
- NHO vil ha arbeidskraftløft som tema på sin årskonferanse i januar – mulig orienteringssak.
- Det er ønskelig med litt mer til diskusjoner på møtene.

Møtet inkluderte også Besøk på Fagskolen i Nord, avd. for verkstedtekniske fag

Her fikk KFA fikk omvisning og ble orientert om skolens arbeid, muligheter og utfordringer:

Fagskolen tilbyr høyere yrkesfaglig utdanning. Fagskolen i Nord har tre studiesteder:

Tromsø: Bygg og anlegg, elektro, helse og omsorg samt maritime fag.

Skjervøy: Prosess- og næringsmiddelfag.

Harstad: Verkstedtekniske fag.

I Harstad har fagskolen tre linjer:

- Sveiseteknologi med internasjonal sertifisering (120 og 180 stp), IWT (120) & IWE (180).
- 3D konstruksjon og robotikk (120 og 180 stp).
- Smart drifts- og vedlikeholdsteknologi (120 stp, mulig 180 stp).

Ny linje under planlegging: Flyteknisk personell (oppstart høsten 2025) (120 stp, mulig 180 stp).

Fagskolen i Nord er en av tre fagskoler som i februar fikk akkreditering i nytt fagområde (verkstedtekniske fag), av NOKUT (Nasjonalt organ for kvalitet i utdanningen). Dette betyr at fagskolen mye raskere kan opprette nye og etterspurte utdanninger, uten å måtte søke NOKUT.

Fagskolens studenter kommer fra hele landet. Med fagbrev i bunn er fagskoleingeniøren er ettertraktet i arbeidsmarkedet. Mange av studentene er i jobb og har familie – derav mye samlingsbasert undervisning, med stor grad av fleksibilitet. En 2-årig fulltidsutdanning tas på 3 år.

Det benyttes mye utstyr og teknologi i undervisningen. En blanding av teori og praksis, og balanse mellom kunnskap og ferdighet. Fagskolen samarbeider mye med industri og næringsliv, og leverer utdanninger jamfør arbeidslivets behov.

Fagskolen har hatt stor økning i elevmassen de siste årene: I 2016 hadde Harstadavdelinga 15 studenter og i dag har de over 80. Nasjonalt har fagskolene doblet elevtallet de siste 6-7 årene.

På utdanningsnivå ligger fagskolen på bachelornivå, men; noen emner er på masternivå. Likevel har fagskolen bare nivå 5,2 i kreditering. Dette stemmer dårlig med internasjonale systemer. Det jobbes med å løfte fagskolens krediteringsnivå.

Fremdeles er det mange som i dag ikke vet hva fagskolen er og hvilket nivå utdanninga ligger på. Skolen er godt kjent i næringslivet, særlig blant de store aktørene, men internt i fylket, og ellers, er det mange som ikke vet om fagskolen og hva den tilbyr.

Rekrutteringen kan være krevende, da studentmassen hentes fra arbeidslivet.

Vadsø 5. sept. 2024
Referent, Ida Huru